

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/109/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112200814
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2112200814.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobcu: LEGAL CARTEL s. r. o., Na Hrebienku 5433/40, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 36 677 175, proti žalovanej: Ing. N. S., narodená X. Z. XXXX, trvalý pobyt: N. L. XXXX/XXX, R., zastúpenej: VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 50 217 020, o 4.454,54 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 25. apríla 2018 č. k. 13C/24/2012-385 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania potvrdzuje.

II. Žalovaná má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyňi sumu 454,54 eur s úrokom z omeškania 9,25 % ročne od 9. júla 2011 do zaplatenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 84,24 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 262 ods. 1, 2, § 369 ods. 1, § 566 ods. 1, 2, § 567 ods. 1, 2, 3, § 571 ods. 1, 2, § 572 Ob. z. (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 24 ods. 1, 2, 3 ZoA (zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov), § 34, § 37 ods. 1 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z.. Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o poskytovaní právnych služieb dňa 1. júla 2009 podľa ZoA a § 566 Ob. z. a nasl., medzi žalovanou (ako mandantkou spolu s Ing. Z. S.) a mandatárom - žalobkyňou, predmetom ktorej bola činnosť mandatára spočívajúca v poskytovaní právnych služieb mandantovi, v právnych veciach podľa jednotlivo udelenej plnej moci a v konaniach na právnu vec nadväzujúcich alebo s právnou vecou súvisiacich podľa požiadaviek mandanta. Zmluvné strany sa dohodli, že nárok na odmenu, hotové výdavky a nárok na náhradu za stratu času vzniká dňom vystavenia faktúry mandantovi. Zmluvné strany sa tiež dohodli, že za poskytovanie právnych služieb poskytne mandant mandatárovi preddavok v dohodnutej výške a lehote. V dôsledku výpovede mandantov (žalobkyne a Ing. M. S.) dňa 28. apríla 2011, došlo k zániku zmluvy o poskytovaní právnych služieb uplynutím dvojmesačnej výpovednej lehoty dňom 30. júna 2011. Žalobkyňa výzvou z 11. mája 2011 vyzvala žalovanú na úhradu trov právneho zastúpenia a zaplatených súdnych poplatkov, podľa článku IV. zmluvy o poskytovaní právnych služieb, za celkovo 19 konaní, pričom celková výška všetkých trov právneho zastúpenia vo všetkých konaniach podľa predloženého vyúčtovania predstavovala sumu 39.007,26 eur, výška súdnych poplatkov zaplatených v jednotlivých konaniach bola vyčíslená sumou 465,20 eur. Požadovala však zaplatenie celkovej sumy 33.824,57 eur, po odpočítaní preddavku vo výške 4.000,- eur s DPH a sumy 1.647,89 eur vymoženej v exekúcii.

Žalovaná s manželom písomne reklamovala uvedené vyúčtovanie, žiadajúc o nové, podľa skutočne vykonaných úkonov a v súlade s vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb. Faktúrou č. 024/07/2011 z 1. júla 2011 žalobkyňa žalovanej vyúčtovala odmenu za poskytnuté právne služby v celkovej sume 5.769,42 eur (uplatňovanej žalobkyňou v danom spore). Súd prvej inštancie prvým rozsudkom (zrušeným odvolacím súdom) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 4.454,54 eur s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 9. júla 2011 do zaplatenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol, pričom odvolací súd rozsudkom z 15. februára 2017 č. k. 10Co/754/2015-340 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej potvrdil a v časti o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyňi sumu 4.454,54 eur s príslušenstvom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí konštatoval nespornosť poskytnutia preddavku žalovanou žalobkyňi vo výške 4.000,- eur, avšak sporným zostalo použitie uvedeného preddavku, teda na akú konkrétnu činnosť z poskytovaných právnych služieb bol poskytnutý preddavok použitý a akým konkrétnym spôsobom žalobkyňa s prijatým preddavkom disponovala v jednotlivých právnych veciach. Nespornému záväzku zaplatiť preddavok, zodpovedal záväzok žalobkyne zaplatený preddavok použiť na úhradu pohľadávky za poskytnuté konkrétne služby. Vzhľadom na skutočnosť, že konkrétna výška odplaty, ako ani prípadná náhrada nákladov nevyhnutne účelne vynaložených na plnenie záväzku, v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy nebola známa, vznikla potreba vykonať vyúčtovanie, špecifikujúce splnenie záväzku zaplatiť odplatu, prípadne iné náhrady, s prihliadnutím na už uhradenú časť formou preddavku. Žalobkyňa v zmysle článku IV. bod 5 a 7 predmetnej zmluvy vystavila faktúru. Skutočnosť zohľadnenia poskytnutého preddavku žalovanou v písomnom vyúčtovaní z 11. mája 2011 však nepreukázala (hoci preddavok predstavoval zmluvný záväzok žalovanej slúžiaci na úhradu poskytovaných právnych služieb v zmysle článku IV. bod 8 predmetnej zmluvy). Ak bol preddavok na konkrétnu činnosť právnej služby žalobkyňou použitý, takýto postup mal byť žalobkyňou konkretizovaný v predmetnom vyúčtovaní, ktorým si žalobkyňa uplatnila nárok na odmenu, prípadne ďalšie náhrady podľa článku IV. bod 5 predmetnej zmluvy (v súlade s dohodnutým predmetom zmluvy podľa článku II. bod 1 ako i článku IV. upravujúcim odmenu mandatará). Právny úkon vyúčtovania uplatňovaného nároku na odmenu a náhradu výdavkov musí spĺňať požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti v zmysle § 37 ods. 1 O. z., ktorá podľa záveru súdu prvej inštancie splnená nebola. Z písomného vyúčtovania žalobkyne z 11. mája 2011 nevyplýva, či a akým spôsobom došlo k čiastočnému zániku konkrétneho záväzku splnením, v dôsledku úhrady preddavku. V závere písomného vyúčtovania sa len všeobecne uvádza zníženie výšky nároku na náhradu trov právneho zastúpenia a náhrad za súdne poplatky, o poskytnutý preddavok vo výške 4.000,- eur spolu s DPH, ako i sumy 1.647,89 eur. Uvedené vyúčtovanie nie je preto určité ani vo vzťahu k predmetu zmluvy. Vo vyúčtovaní bola pritom vyčíslená výška odplaty (bod 13) aj za poskytnutie právnych služieb na Okresnom súde Trebišov sp. zn. 15Ro/223/2009 sumou 5.769,42 eur, no zaplatený preddavok 4.000,- eur nebol priradený k žiadnej z označených konkrétnych právnych vecí vo vyúčtovaní. Predmetný právny úkon tak nenapĺňal znak určitosti a zrozumiteľnosti v zmysle § 37 ods. 1 O. z.. Keďže žalovaná preukázala úhradu preddavku, dôkazné bremeno preukázania legitímneho disponovania s týmto preddavkom, v zmysle zmluvných a zákonných dojednaní, bolo na žalobkyňi. Súd prvej inštancie zdôraznil, že nakladanie s preddavkom predstavujúcim plnenie zo zmluvy, nemôže byť svojvoľné, vzhľadom na jeho uhradzovaciu funkciu (v prípade vzniku nároku na odmenu a úhradu náhrad), majúcu za následok čiastočný zánik záväzku splnením. Ak žalobkyňa tvrdila, že poskytnutý preddavok v súvislosti s jej nárokom na odplatu zohľadnila, niesla v uvedenom smere dôkazné bremeno, ktoré však neunesla, nepreukázaním na akú konkrétnu činnosť právnej služby bol preddavok použitý a v akej konkrétnej právnej veci. Súd prvej inštancie preto žalobu o zaplatenie sumy 4.000,- eur ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom k tomu, že žalovaná v priebehu konania nárok žalobkyne vo výške 454,54 eur uznala za dôvodný, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie uvedenej sumy, spolu so zákonným úrokom z omeškania, nasledujúci deň po splatnosti faktúry, vo výške v súlade s vykonávacím predpisom O. z. (9,25 % ročne zo sumy 454,54 eur od 9. júla 2011 do zaplatenia). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Úspech žalobkyne v spore predstavoval 7,88 % (454,54 eur) a úspech žalovanej 92,12 % (5.314,88 eur). Pomer úspechu a neúspechu strán v konaní preto predstavoval 84,26 % v prospech žalovanej, ktorej bol priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci.

Žalobkyňa sa nestotožnila s právnym názorom, že je povinná preukázať, na ktoré úkony a ktoré konkrétne súdne konanie bol použitý preddavok. Podľa článku II. ods. 1 zmluvy o poskytovaní právnych služieb z 1. júla 2009 je predmetom zmluvy činnosť mandátára spočívajúca v poskytovaní právnych služieb mandantovi v právnych veciach podľa jednotlivo udelenej plnej moci (v ďalšom texte tiež „právná vec“) a v konaniach na právnú vec nadväzujúcich alebo s právnou vecou súvisiacich podľa požiadaviek mandanta, a to najmä zastupovanie mandanta v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, zastupovanie mandanta v styku s právnickými a fyzickými osobami prichádzajúcimi s mandantom do právnych vzťahov, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, príprava podkladov, spracovanie právnych rozborov a analýz, správa majetku mandanta a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci (v ďalšom texte tiež „právne služby“). Z uvedeného článku zmluvy je zrejmé, že bola koncipovaná všeobecne a nevzťahovala sa na konkrétne konanie, pretože zmluva bola uzavretá na poskytovanie právnych služieb v právnych veciach na základe jednotlivo udelenej plnej moci, najmä na zastupovanie pred súdmi. Nie je pravdou tvrdenie žalovanej, že v čase prevzatia právneho zastúpenia nemala vedomosť o tom, že bude potrebné začať viesť i ďalšie súdne konania, okrem konania 15Ro/223/2009 vedeného na OS Trebišov. Žalobkyňa upozornila manžela žalovanej, že bude potrebné podať odporovacie žaloby, ktorý s takýmto postupom súhlasil. Žalobkyňa poskytnutý preddavok mohla použiť na ktorékoľvek zo súdnych konaní, v ktorých žalovanú zastupovala. Ako advokátska kancelária nie je povinná uzatvárať zmluvy o poskytovaní právnych služieb na konkrétne úkony alebo konania. Ide o základnú všeobecnú zmluvu o poskytovaní právnych služieb bežnú v advokátskej praxi. Žalobkyňa poskytnuté právne služby riadne vyúčtovala a vyfakturovala. Z predmetného vyúčtovania je zrejmé, že žalobkyňa zohľadnila poskytnutý preddavok, i sumu vymoženú z exekúcie. Nie je preto možné stotožniť sa s názorom, že právny úkon vyúčtovania nie je zrozumiteľný a určitý vo vzťahu k predmetu zmluvy. Z vyúčtovania vyplýva, že boli vykonané úkony právnej moci pre žalovanú a jej manžela v celkovej hodnote 39.007,26 eur, uhradené súdne poplatky vo výške 465,20 eur, ako i zohľadnenie poskytnutého preddavku. Je nelogické a nespravodlivé, aby žalovaná žiadala započítanie preddavku, keď nerozporuje, že právne služby jej boli poskytnuté a že tieto právne služby neuhradila. Zo strany žalovanej ide o účelové konanie. Poskytnutý preddavok bol použitý tak, ako to ustanovuje zmluva, a to na právne zastupovanie žalovanej. Po tom, čo žalovaná zmluvu vypovedala, žalobkyňa vyhotovila záverečné vyúčtovanie dňa 11. mája 2011, kde preddavok zohľadnila. Z predmetnej faktúry vyplýva, že preddavok nebol použitý na súdne konanie pred Okresným súdom Trebišov. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkou, že poskytnutý preddavok nemožno započítať. Preto konanie trpí vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa poukázala na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP týkajúci sa obsahových náležitostí odôvodnenia rozsudku. Hoci súd nie je povinný sa vysporiadať so všetkými tvrdeniami strán sporu, ale iba s tými, ktoré majú pre rozhodnutie podstatný charakter, takýmto tvrdením bola aj právna argumentácia žalobkyne, že v prejednávanej veci nie je možné, aby žalovaná poskytnutý preddavok svojvoľne započítala do tohto konania. Započítať možno len pohľadávku a v danom prípade poskytnutý preddavok nemôže byť s pohľadávkou stotožnený. Žalovaná o vrátenie poskytnutého preddavku nikdy nepožiadala, nerozporovala účel, na ktorý bol preddavok použitý. Žalovaná nie je oprávnená započítavať poskytnutý preddavok do tohto konania, najmä ak v celkovom vyúčtovaní bol už zohľadnený. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nespĺňa štandardy v súlade s § 220 ods. 2 CSP, keďže absentuje presvedčivé zdôvodnenie napadnutého rozhodnutia, posúdenie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť. Je spravodlivé zohľadniť poskytnutý preddavok vo výške 4.000,- eur, keďže vzhľadom na časové a logické dôvody možno predpokladať, že preddavok bol použitý výlučne na predmetné konanie o náhradu škody. V čase jeho poskytnutia nebolo vedené žiadne ďalšie konanie, ktorého stranou by bola žalovaná, preto zohľadnenie preddavku vo vzťahu k inému konaniu označila žalovaná za svojvoľné a účelové. Po zániku zmluvy o poskytovaní právnych služieb žalobkyňa obdržala konečné vyúčtovanie spolu s faktúrou na uplatňovaný nárok. Vo vyúčtovaní však žalobkyňa poskytnutý preddavok nezapočítala do konania, na ktorý bol poskytnutý, ale len celkovú sumu vyúčtovania všetkých poskytnutých právnych služieb ponížila o zaplatený preddavok, čo je nelogické a zmätočné. Preddavok bol pritom poskytnutý na konanie o náhradu škody v súlade s článkom II. bod 1 ako i článkom IV. zmluvy, upravujúci odmenu mandátára. Z vyúčtovania nevyplývalo, či a akým spôsobom došlo k čiastočnému zániku konkrétneho záväzku splnením práve v dôsledku úhrady preddavku. Právny úkon, ktorým je aj vyúčtovanie, musí taktiež spĺňať požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti podľa § 37 ods. 1 O. z., k čomu v danom prípade nedošlo. Zohľadnenie preddavku učené žalobkyňou nie je určité vo vzťahu k predmetu

zmluvy (podľa článku II. bod 1 zmluvy o poskytovaní právnych služieb bola jej predmetom činnosť mandátára spočívajúca v poskytovaní právnych služieb mandantovi v právnych veciach podľa jednotlivo udelenej plnej moci). Ak bol preddavok na konkrétnu činnosť právnej služby žalobkyne použitý, takýto postup mal byť konkretizovaný vo vyúčtovaní uplatneného nároku na odmenu, prípadne ďalších náhrad. Ak žalobkyňa tvrdí, že poskytnutý preddavok v súvislosti s jej nárokom na odplatu zohľadnila, nesie v uvedenom smere dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ale neunesla. Disponovanie s preddavkom bolo potrebné vyhodnotiť nielen z hľadiska jeho preukázania, ale i opodstatnenosti nakladania s ním, a to podľa zmluvných a zákonných dojednaní. Predmetnú zmluvu koncipovala žalobkyňa a preto ustanovenia, ktoré sú sporné, treba vykladať na jej ťarchu v zmysle ustálenej súdnej praxe. Žalovaná nedisponuje právnym vzdelaním a mohla len ťažko predpokladať správanie žalobkyne vo vzťahu k poskytnutému preddavku. Žalobkyňa bola preto povinná svoje tvrdenie o tom, že preddavok mohol byť započítaný aj na iné konanie, preukázať, k čomu nedošlo (žalobkyňa svoje tvrdenie nepreukázala ani jediným dôkazom). Tvrdenie žalobkyne, že predmetná zmluva sa vzťahovala na zastupovanie v konaní pred súdmi, teda nevzťahovala sa na konkrétne konanie, je účelové. Ak by bolo tvrdenie pravdivé, aj zmluva by bola koncipovaná iným spôsobom. Práve toto tvrdenie mala žalobkyňa preukázať príslušnými dôkazmi, k čomu nedošlo. Žalobkyňa ako osoba známa práva by takéto ustanovenie do zmluvy zahrnula. Advokátska kancelária nie je povinná uzatvárať zmluvy o poskytovaní právnych služieb v písomnej forme, ale práve pre jej ochranu by tak urobiť mala a mala by v nej špecifikovať všetky dojednania. Žalovaná označila argument žalobkyne, že (žalovaná) nebola oprávnená započítať preddavok do tohto konania, za absurdný, pretože predmetom sporu je zaplatenie určitej sumy peňazí a žalovaná preukázala, že suma, ktorú si žalobkyňa uplatňuje v konaní je nedôvodná, pretože jej veľká časť už bola uhradená, a to vo forme preddavku. Ďalšie tvrdenie žalobkyne, že žalovaná nežiadala o vrátenie preddavku, je irelevantné a nelogické, keďže žalovaná nemala dôvod žiadať vrátenie preddavku, pretože vedela, že aj po zohľadnení bude mať voči žalobkyňi ešte dlh, ktorý predstavuje sumu, ktorú uznala ako dlh v rámci tohto konania.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zotrvala na podanom odvolaní v plnom rozsahu. Bola oprávnená započítať poskytnutý preddavok na ktorékoľvek súdne konanie, pretože zmluva bola koncipovaná všeobecne na zastupovanie v konaní pred súdmi. Preddavok bol použitý v súlade so zmluvou, nie svojvoľne. Žalobkyňa upozornila manžela žalovanej, že na uspokojenie ich peňažného nároku je potrebné podať odporovacie žaloby, ktorý s takýmto postupom súhlasil. Vyúčtovanie je v súlade s bežnou advokátskou praxou, kde sa uvádza príslušné konanie, jednotlivé úkony právnej pomoci (základ, režijný paušál a daň z pridanej hodnoty), pričom je z neho zrejmé i zohľadnenie poskytnutého preddavku. Žalobkyňa nebola povinná preddavok zohľadniť vo vzťahu ku konkrétnemu konaniu. V spore uniesla dôkazné bremeno. Žalovaná nie je oprávnená započítať poskytnutý preddavok, ktorý nemožno stotožniť s pohľadávkou. O pohľadávku žalovanej by šlo len v prípade, ak by žalobkyňa nevykonala úkony právnej pomoci v rozsahu poskytnutého preddavku alebo by právne služby nevykonala vôbec. Z vyúčtovania je zrejmé, že celkový dlh žalovanej predstavuje oveľa vyššiu sumu. Pred začatím súdneho konania žalovaná nerozporovala použitie preddavku, ani pri vyúčtovaní, či ukončení právneho zastúpenia.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

6. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý vecne správne rozhodol a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

7. Preddavok (záloha) predstavuje čiastočné peňažné plnenie pred uskutočnením dohodnutého zmluvného plnenia. Pretože úhrada služieb prostredníctvom zálohového plnenia je úhradou predbežnou a nie konečnou, imanentnou potrebou uvedeného spôsobu platenia úhrad je aj výpočet skutočnej výšky plnenia a jeho porovnanie s poskytnutým preddavkom (zálohou). Tento postup sa nazýva vyúčtovanie služieb (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, ďalej len „NS ČR“, sp. zn. 26Cdo/1261/2015). Výška doplatku služieb môže byť preto ustálená až vo vyúčtovaní, ktoré

predstavuje jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, splňajúci i požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti (§ 37 ods. 1 O. z.).

8. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval (i v zmysle záverov rozhodnutia Krajského súdu v Trnave z 15. februára 2017 č. k. 10Co/754/2015-340), že z písomného vyúčtovania žalobkyne zo dňa 11. mája 2011 adresovaného žalovanej nevyplýva či a akým spôsobom došlo k čiastočnému zániku konkrétneho záväzku splnením, v dôsledku úhrady preddavku. Nakladanie s preddavkom nemôže byť svojvoľné vzhľadom na jeho uhradzovaciu funkciu, v prípade vzniku nároku na odmenu a iné náhrady, majúcu za následok čiastočný zánik záväzku splnením. Vo vyúčtovaní žalobkyne zaplatený preddavok vo výške 4.000,- eur nebol žalobkyňou priradený k žiadnej konkrétnej právnej veci a poskytnutej právnej službe označenej v tomto vyúčtovaní. Paušálne odpočítanie preddavku od celkového súčtu odmien, hotových výdavkov, náhrad za stratu času v jednotlivých právnych veciach, nepredstavuje určité stanovenie výšky doplatku za konkrétne právne služby. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval neunesenie dôkazného bremena žalobkyne, pokiaľ ide o skutočnú výšku doplatku záväzku žalovanej po prijatí preddavku. Ak by príjemca právnej služby nemal právo na vyúčtovanie preddavku, vo vzťahu k záväzku zaplatiť konkrétnu odmenu alebo inú náhradu, nemal by prostriedok k tomu, aby mohol výsledok vyúčtovania a teda opodstatnenosť skutočnej výšky dlhu (odmeny a iných náhrad) spochybniť.

9. Je preto spravodlivé, aby dlžník mohol namietat' trvanie a zánik konkrétneho záväzku v určitej výške, podľa zmluvných i zákonných dojednaní, i s prihliadnutím na inštitút plynutia lehôt. Vzhľadom na dohodnutý spôsob odmeny, ako i na to, že konkrétna výška odplaty, ako i prípadná náhrada nákladov účelne vynaložených pri plnení záväzku, v čase uzavretia zmluvy nebola známa, vznikla potreba vykonať vyúčtovanie, špecifikujúce splnenie záväzku a výšku odplaty žalobkyne, príp. iných náhrad, s prihliadnutím na predbežnú úhradu (preddavok).

10. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením bremena tvrdenia a dôkazného bremena (preukázania tvrdených skutočností). Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je potom určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, upravujúcej sporný právny pomer strán. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore je závislé na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.

11. V spore o zaplatenie služby (vrátane právnej služby) nesie veriteľ bremeno tvrdenia, že s dlžníkom ako žalovaným uzavrel zmluvu o poskytnutí služby a že žalovaný za poskytnutú službu nezaplatil. Ak sa chce žalovaný úspešne brániť, musí tvrdiť, že za službu zaplatil. V posudzovanej veci bolo nesporné uzavretie zmluvy o poskytnutí právnych služieb, ako aj poskytnutie preddavku žalovanou vo výške 4.000,- eur. Ak žalobkyňa tvrdila, že poskytnutý preddavok v súvislosti s jej nárokom na odplatu za poskytnutie právnej služby alebo na iné náhrady použila (spotrebovala), niesla v uvedenom smere dôkazné bremeno. Z dôvodu, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, na akú konkrétnu odplatu (iné náhrady) za právnu službu bol poskytnutý preddavok vo výške 4.000,- eur použitý, dôkazné bremeno neunesla a nepreukázala tak ani skutočnú výšku doplatku za odplatu a iné náhrady uplatňované v danom spore.

12. Poukaz žalobkyne, že zmluva o poskytovaní právnych služieb sa nevzťahovala na konkrétne konanie, bol bez právneho významu. Podľa článku II. bod 1 zmluvy o poskytovaní právnych služieb z 1. júla 2009, uzavretej medzi stranami konania, bola predmetom zmluvy činnosť mandátára spočívajúca v poskytovaní právnych služieb mandantovi v právnych veciach podľa jednotlivu udelenej plnej moci. Podľa článku IV. predmetnej zmluvy sa strany dohodli na zmluvnej odmene, pričom podľa bodu 8 sa dohodli i na poskytnutí preddavku za poskytovanie právnych služieb (v konaní poskytnutie preddavku vo výške 4.000,- eur sporné nebolo). Záväzku žalovanej zaplatiť preddavok za poskytovanie právnych služieb, zodpovedal potom záväzok žalobkyne, zaplatený preddavok použiť na úhradu vzniknutého nároku na odmenu, hotové výdavky a náhradu za stratu času (podľa článku IV. bod 5 zmluvy po vystavení faktúry mandantovi), odpočítaním uhradeného peňažného plnenia od konkrétneho nároku na odplatu alebo ďalšie plnenia vyplývajúce zo zmluvy, prípadne zo zákona. V písomnom vyúčtovaní bola vyčíslená aj výška odplaty za poskytnutie právnych služieb v konaní na Okresnom súde Trebišov sp. zn. 15Ro/223/2009 sumou 5.769,42 eur (bod 13), avšak preddavok nebol žalobkyňou priradený k žiadnej konkrétnej právnej veci označenej v písomnom vyúčtovaní (v celkovom počte 19).

13. Možno súhlasiť so žalobkyňou, že poskytnutý preddavok mohla použiť na ktorékoľvek zo súdnych konaní, v ktorých žalovaná zastupovala, avšak žalobkyňa nepreukázala, že tak urobila. Žaloba nebola súdom prvej inštancie zamietnutá pre „započítanie“ preddavku žalovanou, ale pre neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou.

14. Ak žalobkyňa poukazovala na nespravodlivé poskytnutie ochrany žalovanej, ktorá nespĺnila svoj zmluvný záväzok, je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na odplatné poskytovanie právnych služieb je plne legitímne zo strany klienta, tak ako pri poskytovaní akýchkoľvek iných služieb, poznať a mať preukázané za akú konkrétnu činnosť poskytnutej právnej služby bol preddavok použitý (štandardne realizované vo vyúčtovaní uplatňovaného nároku) a v prípade potreby vyjadriť svoj nesúhlas či nespokojnosť pri plnení konkrétneho zmluvného záväzku poskytovateľa právnej služby. Uvedený záver nepopiera žiadnym spôsobom nárok poskytovateľa právnej služby na odmenu ako i ďalšie zmluvné či zákonné plnenia.

15. Podľa článku IV. bod 5 zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzavretej medzi stranami konania až vystavením faktúr vznikol nárok na odmenu, hotové výdavky a náhradu za stratu času a nasledovalo vykonanie vyúčtovania predbežnej úhrady (faktúra tak nemohla preukazovať zohľadnenie alebo nezohľadnenie preddavku).

16. Nedôvodná bola i odvolacia námietka žalobkyne o nevysporiadaní sa súdom prvej inštancie s jej námietkou o nemožnosti svojvoľného započítania poskytnutého preddavku žalovanou. Dôvod zamietnutia žaloby spočíval v neunesení dôkazného bremena žalobkyňou, nie v priradení poskytnutého preddavku žalovanou ako dlžníčkou, k úhrade uplatňovaného nároku žalobkyňou. V konaní nebolo sporné, že žalovaná preddavok riadne uhradila a jeho vrátenie späť nežiadala. Mala však právo na vyúčtovanie preddavku, špecifikujúce čiastočné splnenie konkrétneho záväzku voči žalobkyňi, konkrétnej odplaty, prípadne inej náhrady, s prihliadnutím na uhradzovaciu funkciu preddavku.

17. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré správne aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil správne právne závery, ktoré adekvátne vysvetlil.

18. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (sp. zn. I. ÚS 50/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalobkyne o nedostatočnom a nepresvedčivom zdôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

19. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej ako vecne správne potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov konania úspešnej žalovanej. Súd prvej inštancie dôvodne aplikoval ustanovenia § 255 ods. 2 CSP.

20. Čiastočný úspech vo veci zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania alebo na to, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania je potrebné, aby nastal prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma, opodstatňujúca záver o prevažnom úspechu jedného z účastníkov sporu, pričom nesmie ísť o pomerne nepatrnú časť. Pomer úspechu a neúspechu strán v konaní predstavoval v danom spore vznik nároku žalovanej na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 84,24 % (vzhľadom na prevažujúci úspech žalovanej v rozsahu 92,12 %, správne kvantifikovaný vo výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie). O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

21. Z dôvodu, že žalovaná bola úspešná aj v odvolacom konaní podľa § 396 ods. 1 a § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, vznikol jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

22. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.